

**Ширган В.В.,**  
аспірант,  
Київський національний економічний університет  
імені Вадима Гетьмана

## **ПРАВОВІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ОСОБАМ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ ДО СИСТЕМИ ЕКСТРЕНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ**

Відповідно до Закону України «Про систему екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112» від 13.03.2013 № 4499-VI (далі – Закон) для екстрених викликів використовується єдиний телефонний номер 112 і телефонні номери підрозділів екстреної допомоги населенню [1].

Згідно з підпунктом 1 пункту 1 статті 1 Закону екстреним викликом є повідомлення про настання екстреної ситуації та звернення у зв'язку з необхідністю отримання екстреної допомоги з використанням системи екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112 (далі – Система 112).

У свою чергу вказаним Законом визначено, що:

екстреною допомогою населенню (підпункт 2 пункту 1 статті 1 Закону) є проведення підрозділами екстреної допомоги населенню невідкладних заходів із запобігання виникненню, під час виникнення або ліквідації наслідків екстрених ситуацій;

екстреною ситуацією (підпункт 3 пункту 1 статті 1 Закону) є ситуація, що загрожує здоров'ю, життю, майну або навколишньому природному середовищу, громадському порядку, інші небезпечні події;

до підрозділів екстреної допомоги населенню (підпункт 5 пункту 1 статті 1 Закону) – належать підрозділи аварійно-рятувальних та аварійних служб, правоохоронних органів, центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, інших закладів охорони здоров'я системи екстреної медичної

допомоги тощо, які працюють у цілодобовому режимі, оснащені необхідними технічними засобами та надають екстрену допомогу населенню.

Система 112 забезпечує доступ до єдиного телефонного номера 112 та телефонних номерів екстрених служб 101, 102, 103 та 104 всім особам, які перебувають на території України, у тому числі особам з інвалідністю та особам, які не володіють державною мовою, за допомогою голосових дзвінків та інших технічних засобів електронних комунікацій.

Люди з порушеннями слуху чи мовлення спілкуватимуться через систему відеозв'язку з операторами, які володіють жестовою мовою. Для цього необхідно відправити смс-повідомлення на номер 112 і очікувати посилення на з'єднання.

Інформування населення, у тому числі осіб з інвалідністю та осіб, які не володіють державною мовою, про функціонування єдиного телефонного номера 112, його використання та спеціальні можливості відноситься до компетенції Кабінету Міністрів України, органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

На сьогодні практично у всіх регіонах України діють центри Служби 112, які відповідно до вказаного Закону та Порядку функціонування системи екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2012 року № 1031, забезпечують:

- 1) прийняття та оброблення екстрених викликів;
- 2) визначення підрозділів екстреної допомоги населенню, які залучаються для надання такої допомоги;
- 3) передачу інформації про екстрені виклики до оперативно-диспетчерських служб;
- 4) взаємодію підрозділів екстреної допомоги населенню під час надання такої допомоги;

5) ведення обліку та формування статистичної звітності, зберігання інформації про екстрені виклики [2].

З огляду на викладене вбачається, що центри Служби 112, відповідно до своєї компетенції, забезпечують організацію реагування саме на повідомлення про настання екстреної ситуації або необхідність отримання екстреної допомоги.

Також важливо зазначити, що вказаним Порядком передбачена можливість особам, які зареєструвалися в мобільному додатку Порталу Дія (Дія), у тому числі особам з інвалідністю, здійснювати екстрену комунікацію за його допомогою.

Загалом, окрім указаних нормативних документів доступ громадянам до системи екстреної допомоги населенню, у тому числі особам з обмеженими можливостями, регламентують також Закон України «Про екстрену медичну допомогу» [3] та Закон України «Про електронні комунікації» [4].

Підсумовуючи необхідно констатувати, що значну частину положень національного законодавства про Систему 112 імплементовано з нормативно-правових актів Європейського союзу, які визначають правові та організаційні засади функціонування системи екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112.

### *Список використаних джерел*

1. Про систему екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112: Закон України від 13 березня 2012 року № 4499-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4499-17#Text>

2. Про затвердження Порядку функціонування системи екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112: постанова Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2012 року № 1031. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1031-2012-%D0%BF#Text>

3. Про екстрену медичну допомогу: Закон України від 05 грудня 2012 року № 5081-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17#Text>

4. Про електронні комунікації: Закон України від 16 грудня 2020 року № 1089-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text>

**Шевченко Л. В.,**

к.ю.н., доцент,  
доцент кафедри публічного та міжнародного права,  
Київський національний економічний університет  
імені Вадима Гетьмана

## **ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО ЯК ОСНОВНА ФОРМА ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ**

Домашнє насильство це важлива соціальна проблема України, яка є однією з найбільш поширених і водночас найменш помітних форм порушення прав людини. Це один із найпоширеніших злочинів. За статистикою майже 70% жінок зазнають різноманітних форм сімейного насильства, 35% неповнолітніх систематично потерпають від жорстоких форм батьківського виховання. Однак, така серйозна глобальна проблема, на жаль, часто залишається прихованою та недостатньо усвідомленою. Більшість жертв сприймають насильство як невідворотне явище в житті і не повідомляють про нього. На думку Роменського Г.І. проблема домашнього насильства є надзвичайно складною і поєднує в собі безліч взаємозалежних аспектів – соціальних, юридичних, економічних, медичних, психологічних, політичних тощо [1]. О.С. Бондаренко стверджує, що домашнє насильство є найменш помітною формою насильства, яка часто не розпізнається навіть самими жертвами [2]. Я. І. Юрків вказує, що поняття «домашнє насильство» зазвичай розуміють як: побиття; знущання; брудні лайки; приниження жертви; образи; маніпуляції; моральний та психологічний тиск; примус до небажаних дій (проституція, секспродаж,